

OPEN ACCESS

DOI: 10.25040/ntsh2024.02.02

Адреса для листування: КЗВО «Волинський медичний інститут» Волинської обласної ради, вул. Лесі Українки, 2, м. Луцьк, Україна, 43016

Е-пошта: vmi.volyn@gmail.com

Надійшла до редакції: 26.09.2024

Взята до друку: 04.11.2024

Опублікована: 27.12.2024

ORCID IDs

Тетяна Пастрик:

<https://orcid.org/0000-0002-6329-9607>

Алла Лазько:

<https://orcid.org/0000-0002-7731-4361>

Наталія Гальчун:

<https://orcid.org/0000-0003-0431-638X>

Володимир Вакін:

<https://orcid.org/0000-0002-9938-087X>

Володимир Гаєвський:

<https://orcid.org/0000-0002-3782-4922>

Особистий внесок авторів

Створення концепції: Тетяна Пастрик, Наталія Гальчун;

Написання: Наталія Гальчун, Володимир Вакін, Володимир Гаєвський;

Редагування та затвердження остаточного варіанту: Алла Лазько.

Конфлікт інтересів: усі автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Дозвіл комісії з питань біоетики: для цієї статті не потрібне схвалення комісії з питань біоетики.

Фінансування: підготовка цієї статті не потребувала фінансування.

© Всі автори, 2024

II міжнародна науково-практична конференція «Лікарі та медсестринство: трансформація в умовах війни та поствоєнне відновлення»

Тетяна Пастрик¹, Алла Лазько¹, Наталія Гальчун¹, Володимир Вакін², Володимир Гаєвський³

¹Комунальний заклад вищої освіти «Волинський медичний інститут» Волинської обласної ради, Луцьк, Україна

²Волинська православна богословська академія, Луцьк, Україна

³Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, Львів, Україна

II Міжнародна науково-практична конференція «Лікарі та медсестринство: трансформація в умовах війни та поствоєнне відновлення», що відбулася у Луцьку 16-17 травня 2024 року (далі – Конференція), стала гідним продовженням започаткованої Волинським медичним інститутом у 2023 році першої конференції «Лікарі та медсестринство – медичний фронт в Україні та світі». Традиційно проведення медичного форуму приурочене до Міжнародного дня медичної сестри, що відзначається щорічно 12 травня. Завданнями конференції були: привернення уваги медичної спільноти до важливості медсестринської професії, висвітлення актуальності наукових досліджень у галузі медицини і медсестринства у світі та в Україні, популяризація досягнень медичної науки та практики на теренах Волинської області.

Організатори Конференції: Міністерство охорони здоров'я України, Державна установа «Центр розвитку медсестринства МОЗ України», Волинська обласна рада, Волинська обласна державна адміністрація, управління охорони здоров'я Волинської обласної державної адміністрації, Комунальний заклад вищої освіти «Волинський медичний інститут» Волинської обласної ради, Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського, Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, Волинська православна богословська академія, Вищий приватний навчальний заклад «Львівський медичний університет», Vilnius University (Вільнюс, Литва), Наукове Товариство імені Шевченка (НТШ, Україна), Програма розвитку ООН/UNDP Ukraine.

Понад 120 спікерів зі США, Німеччини, Нідерландів, Польщі, Литви та України виголосили свої доповіді, присвячені актуальним питанням медичної науки та практики, проблемам фізичної та психологічної реабілітації учасників бойових дій, міжфаховій інтеграції в подоланні наслідків війни тощо. Загалом у Конференції взяли участь майже 1500 учасників.

Під час Конференції започатковано проведення студентського наукового форуму «Дні студентської науки».

Ключові слова: медицина, медсестринство, медсестринська освіта, інновації, медична допомога, реабілітація, дослідження, мультидисциплінарна команда.

The 2nd International Scientific And Practical Conference “Doctors And Nursing: Transformation In The Conditions Of War And Continuous Recovery”

Tetiana Pastryk¹, Alla Lazko¹, Nataliia Halchun¹,
Volodymyr Vakin², Volodymyr Hayevskyy³

¹ *Municipal Institution of Higher Education “Volyn Medical Institute” of Volyn Oblast Council, Lutsk, Ukraine*

² *Volyn Orthodox Theological Academy, Lutsk, Ukraine*

³ *Danylo Halytsky Lviv National Medical University, Lviv, Ukraine*

The 2nd International Scientific and Practical Conference “Doctors and Nursing: Transformation in the Conditions of War and Continuous Recovery” held in Lutsk on May 16–17, 2024, was a worthy continuation of the first Conference “Doctors and Nursing – Medical Front in Ukraine and the World” launched by the Volyn Medical Institute in 2023. Traditionally, the Medical Forum coincides with International Nurses’ Day, celebrated annually on May 12. The objectives of the Conference were to draw the attention of the medical community to the importance of the nursing profession, to demonstrate the relevance of scientific research in the field of medicine and nursing in the world and Ukraine, and to promote the achievements of medical science and practice in Volyn Oblast.

The international scientific and practical conference was organized by the Ministry of Health of Ukraine, State Institution “Center for Nursing Development of the Ministry of Health of Ukraine,” Volyn Oblast Council, Volyn Oblast State Administration, Healthcare Department of the Volyn Oblast State Administration, Municipal Institution of Higher Education “Volyn Medical Institute” of Volyn Oblast Council, I. Horbachevsky Ternopil National Medical University, Danylo Halytsky Lviv National Medical University, Volyn Orthodox Theological Academy, Private Higher Educational Institution “Lviv Medical University,” Vilnius University (Lithuania), Shevchenko Scientific Society, UN Development Program Ukraine.

More than 120 speakers from the USA, Germany, the Netherlands, Poland, Lithuania and Ukraine presented their reports on current medical science and practice issues, physical and psychological rehabilitation of combatants, interprofessional integration in overcoming the consequences of war, etc. In total, about 1500 participants attended the Conference.

A student scientific forum, “Days of Student Science,” was launched during the Conference.

Keywords: medicine, nursing, nursing education, innovation, medical care, rehabilitation, research, multidisciplinary team.

OPEN ACCESS

DOI: 10.25040/ntsh2024.02.02

For correspondence: Municipal Institution of Higher Education “Volyn Medical Institute” of Volyn Oblast Council, 2 Lesi Ukrainky St., Lutsk, 43016, Ukraine

E-mail: vmi.volyn@gmail.com

Received: 26 Sep, 2024

Accepted: 04 Nov, 2024

Published: 27 Dec, 2024

ORCID IDs

Tetiana Pastryk:

<https://orcid.org/0000-0002-6329-9607>

Alla Lazko:

<https://orcid.org/0000-0002-7731-4361>

Nataliia Halchun:

<https://orcid.org/0000-0003-0431-638X>

Volodymyr Vakin:

<https://orcid.org/0000-0002-9938-087X>

Volodymyr Hayevskyy:

<https://orcid.org/0000-0002-3782-4922>

Disclosures: The authors declared no conflict of interest.

Author Contributions:

Conceptualization: Tetiana Pastryk, Nataliia Halchun;

Writing: Nataliia Halchun, Volodymyr Vakin, Volodymyr Hayevskyy;

Review & editing: Alla Lazko.

Ethical approval: This article did not require ethical approval.

Funding: The authors received no financial support for their study.

© All authors, 2024

У перший день Конференції відбулося два пленарних засідання: «Досвід і трансформація галузі охорони здоров'я під час війни» та «Розвиток медицини і поствоєнне відновлення». На кожному з них із доповідями виступили знані в Україні та світі науковці, медики-практики, представники влади: член-кореспондент НАН Валентина Чопяк (Львів, Україна), доцент Тетяна Пастрик (Луцьк, Україна), член-кореспондент НАМН Катерина Амосова (Берлін, Німеччина; Київ-Харків, Україна), член-кореспондент НАН Ростислав Стойка (Львів, Україна), професор Юрій Федоров (Львів, Україна), професор Олег Чабан (Київ, Україна), професор Олександр Бабляк (Київ, Україна), професор Ігор Трутяк (Львів, Україна), професор Наталія Істоміна (Вільнюс, Литва), професор Арсен Гудима (Тернопіль, Україна), професор Олександр Гриневич (Київ, Україна), професор Наталія Володько (Львів, Україна), професор Ярослав Виклюк (Львів, Україна), професор Роман Новобільський (Краків, Польща), професор Борис Кузьмінов (Львів, Україна), професор Дмитро Вакулєнко (Тернопіль, Україна), професор Іван Сорока (Київ, Україна) та інші.

Доктор психологічних наук, доцент, член НТШ, очільниця Волинського медичного інституту Тетяна Пастрик (Луцьк, Україна) (рис. 1) розпочала перше пленарне засідання доповіддю «Медсестринська освіта: інновації та погляд у майбутнє», де наголосила, що медицина є професією, що ґрунтується на служінні людині, і в усі часи була і є людиноцентрованою. У виступі спікерка дала відповідь на питання, якою має бути місія закладів медичної освіти, зокрема ВМІ, у зціленні ран війни і відбудові України. На її думку, найпершим завданням є провадження якісного освітнього процесу з переходом на новий рівень симуляційного навчання, як одного з пріоритетних та ключових чинників гарантії конкурентної медичної освіти. Тетяна Пастрик анонсувала відкриття навчально-наукового центру медичних симуляцій «НоваМед». Свідченням правильного вектора руху Волинського медичного інституту є перемога команди майбутніх парамедиків на Міжнародних студентських змаганнях із надання першої допомоги у м. Каунасі (Литва) серед 29 команд-учасниць. Другим завданням було визначено роль Інституту

як амбасадора інновацій у медичній освіті Волині, про що свідчить проведення цієї масштабної та актуальної Конференції. Окрім того, заклад освіти став співзасновником Кластеру медичних інновацій, у рамках якого втілено перший спільний проєкт – серію вебінарів «Освітній спринт: інноватори в медицині». II Форум медичних інновацій «Здорова Волинь», що відбувся на другий день конференції, став наступним проєктом. Третє завдання, на думку Тетяни Пастрик – людиноцентризм і служіння, основою реалізації якого є, безумовно, величезний досвід у підготовці фахівців із медсестринства. Важливо, що 2024 став першим на Волині роком випуску медсестер-магістрів. Розуміння зростаючої ролі закладу вищої освіти в громаді у трансформаційні періоди зумовлює переосмислення форм і методів освітньої роботи, структури та змісту освітніх та інших програм. Саме тому у школах Волинської області вже впродовж чотирьох років реалізовується проєкт «Обізнана молодь». Ректорка інституту повідомила про участь очолюваного нею закладу освіти в пілотному проєкті «Медсестра громади». Тетяна Пастрик зауважила, що освітній процес не обмежується лише формуванням професійних компетентностей, а й передбачає становлення особистості українця-медика. На завершення спікерка запевнила, що пріоритетними цінностями спільноти Інституту є віра в Бога, людей і Перемогу.

Доктор медичних наук, професор, член-кореспондент НАН, дійсний член НТШ Валентина Чопяк (Львів, Україна) (рис. 2) порушила важливу тему «Тактика лікування пацієнтів з активованими певними видами геспервірусних інфекцій на тлі ПТСП та long-COVID-19». Доповідачка зазначила, що хронічний стрес супроводжує сьогодення та навела статистику проявів ПТСП, подала тлумачення ПТСП та long-COVID-19, їхніх особливостей і проявів, охарактеризувала причини, які формують ПТСП, звернула увагу на активацію латентних інфекцій, особливо геспертичної групи вірусів. Науковиця розповіла, як працюють із пацієнтами з ПТСП та активованими геспервірусними інфекціями. Професорка описала клінічні форми простої геспервірусної інфекції, репрезентувала стратегії протигеспервірусної терапії, охарактеризувала власний досвід

Two plenary sessions were held on the first day: "Experience and Transformation of the Healthcare Sector during the War" and "The Development of Medicine and the Post-War Recovery of Ukraine." Each session featured presentations by eminent scientists, medical practitioners and government officials from Ukraine and around the world: Corresponding Member of the National Academy of Sciences of Ukraine Valentyna Chopyak (Lviv, Ukraine), Associate Professor Tetiana Pastryk (Lutsk, Ukraine), Corresponding Member of the National Academy of Medical Sciences of Ukraine Kateryna Amosova (Berlin, Germany; Kyiv – Kharkiv, Ukraine), Corresponding Member of the National Academy of Sciences of Ukraine Rostyslav Stoyka (Lviv, Ukraine), Professor Yurii Fedorov (Lviv, Ukraine), Professor Oleg Chaban (Kyiv, Ukraine), Professor Oleksandr Babliak (Kyiv, Ukraine), Professor Igor Trutyak (Lviv, Ukraine), Professor Nataliia Istomina (Vilnius, Lithuania), Professor Arsen Hudyma (Ternopil, Ukraine), Professor Oleksandr Grynevych (Kyiv, Ukraine), Professor Natalia Volodko (Lviv, Ukraine), Professor Yaroslav Vykiuk (Lviv, Ukraine), Professor Roman Nowobilski (Krakow, Poland), Professor Borys Kuzminov (Lviv, Ukraine), Professor Dmytro Vakulenko (Ternopil, Ukraine), Professor Ivan Soroka (Kyiv, Ukraine) and others.

Tetiana Pastryk (Pict. 1), Doctor of Psychology, Associate Professor, member of the Shevchenko Scientific Society, and Head of the Volyn Medical Institute, opened the first plenary session with a report entitled "Nursing Education: Innovations and Looking into the Future," in which she noted that medicine was a profession based on service to people and remained human-centered at all times. In her speech, she asked what the role of medical education institutions, including higher education institutions, should be in healing the wounds of war and rebuilding Ukraine. According to her, the first task was to provide a high-quality educational process with the transition to a new level of simulation training, which was one of the priorities and key factors in ensuring competitive medical education. Tetiana Pastryk announced the opening of the "NovaMed" Medical Simulation Training and Research Center. The victory of the team of future paramedics at the International Student First Aid Competition in Kaunas (Lithuania) among 29 partici-

pating teams became proof of the right vector of the Volyn Medical Institute. The second task was to define the role of the Institute as an ambassador of innovations in medical education in Volyn, which was demonstrated by the holding of that large and up-to-date Conference. In addition, the educational institution co-founded the Medical Innovation Cluster, which implemented the first joint project – a series of webinars, "Educational Sprint: Innovators in Medicine". The next project was the second Healthy Volyn Medical Innovation Forum, which took place on the second day of the conference. The speaker identified human centricity and service as the third task, based on extensive experience in nursing education. She marked that 2024 would be the year of the first graduation of master-nurses in Volyn. Understanding the growing role of a higher education institution in the community in times of transition led to rethinking the forms and methods of educational work and the structure and content of educational and other programs. So, the "Knowledgeable Youth" project has been implemented at schools in Volyn Oblast for four years. The rector of the institute informed us about the participation of the educational institution in the pilot project "Community Nurse." Tetiana Pastryk noted that the educational process was not limited by the development of professional skills but also included the formation of the personality of a Ukrainian medical professional. In conclusion, it was noted that the values of the Institute's community remained faith in God, people and Victory.

Valentyna Chopyak (Pict. 2), MD, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences, and a full member of the Shevchenko Scientific Society (Lviv, Ukraine), addressed the important topic of "Tactics of Treating Patients with Activated Certain Types of Herpesviral Infections on the Background of PTSD and Long-Covid-19." The speaker noted that chronic stress was accompanying the present. It provided statistics on the manifestations of PTSD, interpreted PTSD and Long-Covid, and their features and manifestations. She described the causes that form PTSD and noted the activation of latent infections, especially the herpesvirus group of viruses. The scientist explained how she worked with patients with PTSD and activated Herpesvirus

лікування синдрому активованої геспервірусної інфекції на тлі ПТСР, зокрема позитивний ефект препаратів Фамцикловір та Inosine Pranobex. Доповідачка підсумувала наведені факти досліджень та запропонувала новий підручник «Клінічна імунологія та алергологія», розроблений українськими науковцями у співпраці з польськими колегами.

Рисунок 1. Виступає Тетяна Пастрик, в.о. ректора Волинського медичного інституту, доктор психологічних наук, доцент, член НТШ

Доктор медичних наук, професор, член-кореспондент НАМН Катерина Амосова (Берлін, Німеччина; Київ-Харків, Україна) (рис. 3) ознайомила присутніх із доповіддю «Стрес та серцево-судинні захворювання», де зазначила, що COVID-19 та війна в Україні винесли на передній план питання, які фізіологічні механізми дії стресу, зокрема на серцево-судинну систему, та що відомо про конкретні методи його мінімізації? Доповідачка виокремлює фактори впливу стресу на ССС, диференціювала симптоми стресу та констатувала, що стрес і постстресові розлади провокують загострення серцево-судинних захворювань, а саме: серцево-судинні стани, індуковані гострим стресом (ішемія міокарда в пробі з «ментальним стресом» як варіантом стрес-тесту діагностики ішемічної хвороби серця), і синдром Такоцубо. Дослідниця вважає, що артеріальна гіпертензія є наслідком посттравматичного стресового синдрому, а гострий стрес – тригер гострих коронарних захворювань, і це доведено даними метааналізу. Катерина Амосо-

ва вказала на зв'язок хронічного стресу та ПТСР з широким колом кардіозахворювань. Серцево-судинні ризики і стрес, на думку доповідачки, залежать від експозиції та біологічної реактивності на стрес. Професорка окреслила підходи до лікування артеріальної гіпертензії з урахуванням стресу/ПТСР для різних груп пацієнтів із різними симптомами відповідно до рекомендацій ЄТК щодо профілактики ССЗ-2021 та навела аргументовані висновки.

Доктор медичних наук, професор, академік Академії наук вищої освіти України Олег Чабан (Київ, Україна) окреслив надзвичайно важливу проблему «Травмовані професією, або чому медичні працівники середньої ланки вигорають найшвидше: розбираємося в ознаках та варіантах допомоги». Тема є актуальною в контексті конференції та реалій сучасних умов роботи медичних сестер, оскільки потребує відповіді на питання: чи може діяльність, пов'язана з емпатією та альтруїзмом, призвести до стресового вигорання? Доповідач порекомендував для більш детального ознайомлення з порушеною проблемою свою книгу «Burn-out», що містить 25 QR-кодів для прослуховування. Спікер подав тлумачення синдрому професійного вигорання, визначеного ВООЗ та озвучив, що відповідно до досліджень, медичні сестри вигорають найбільше (60 % серед медсестер проти 40 % серед лікарів). Професор Олег Чабан охарактеризував портрет пересічної медичної сестри та портрет медичної сестри, яка найбільше вигорає, з позицій burn-out-синдрому. Дослідник визначив чинники стресу на робочому місці та зазначив, що медичним працівникам притаманний презентеїзм. Доповідач апелював до точки зору Крістіни Маслош, «гуру» у сфері емоційного вигорання, яка вважає, що «це плата за співчуття» і порекомендував працю Крістіни Маслош та Майкла П. Лейтера «Виклики вигорання». На завершення спікер навів перелік методик для дослідження burn-out-синдрому та заходів для недопущення професійного вигорання.

Знаний науковець, доктор медичних, професор Юрій Федоров (Львів, Україна) виступив на другому пленарному засіданні з доповіддю «Кардіологічні ускладнення посттравматичного стресового синдрому».

infections. The professor described the clinical forms of simple Herpesvirus infection, presented strategies for anti-herpesvirus therapy and described her own experience in the treatment of activated Herpesvirus infection syndrome in the context of PTSD, including the positive effect of the drugs Famciclovir and Inosine Pranobex. The speaker drew reasonable conclusions and proposed a new textbook, "Clinical Immunology and Allergology," developed in collaboration with Polish colleagues.

Figure 1. The Head of the Volyn Medical Institute, Doctor of Psychology, Associate Professor, member of the Shevchenko Scientific Society, Tetiana Pastryk speaks

Kateryna Amosova (Pict. 3), MD, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Medical Sciences of Ukraine (Berlin, Germany; Kyiv-Kharkiv, Ukraine), presented her report "Stress and Cardiovascular Diseases," where she noted that Covid-19 and the war in Ukraine raised the following questions: what the physiological mechanisms of stress were, particularly on the cardiovascular system, and what was known about specific methods of minimizing it. The speaker identified the factors of stress impact on CVS, differentiated the symptoms of stress and stated that stress and post-stress disorders provoked exacerbation of cardiovascular diseases, namely cardiovascular diseases induced by acute stress (myocardial ischemia in a test with "mental stress" as a variant of stress-test for diagnosing coronary heart disease) and Takotsubo syndrome. The researcher considered that arterial hypertension was

a consequence of post-traumatic stress syndrome and that acute stress was a trigger for acute coronary disease, which was supported by meta-analysis. Kateryna Amosova pointed to the link between chronic stress and PTSD and a wide range of heart diseases. Cardiovascular risks and stress, according to her, depended on exposure and biological reactivity to stress. She outlined approaches to the management of hypertension, taking into account stress/PTSD for different groups of patients with various symptoms, in line with the ESC Recommendations for the Prevention of CVD-2021, and presented reasoned conclusions.

Oleh Chaban, MD, Professor, Academician of the Academy of Sciences of Higher Education of Ukraine (Kyiv, Ukraine), raised the critical issue of «Traumatized by the Profession, or why the Middle Medical Stuff Burn out Most Quickly: Understanding the Signs and Options of Help.» The topic was relevant in the context of the conference and the realities of nurses' current working conditions, as it required an answer to the question: could activities related to empathy and altruism lead to stress burnout? The speaker recommended his book "Burnout," which contained 25 QR codes to listen to for a more in-depth look at the problem. The speaker interpreted the professional burnout syndrome as defined by the WHO and said that, according to research, nurses were the most burnt out (60% vs. 40% of doctors). Professor Oleg Chaban described the average portrait of a nurse and the portrait of the most burnt-out nurse from the perspective of burnout syndrome. The researcher identified stressors in the workplace and noted that the health professionals were characterized by presenteeism. The speaker appealed to the view of Christina Maslosh, a "guru" in the field of emotional burnout, that "emotional burnout is the price of compassion" and recommended the work of Christina Maslosh and Michael P. Leiter "The Challenges of Burnout." Finally, a list of methods to study burnout syndrome and measures to prevent professional burnout was presented.

A well-known scientist, MD, Professor Yuriy Fedorov (Lviv, Ukraine), delivered a report on "Cardiac Complications of Post-traumatic Stress Syndrome" at the second plenary

Учений звернув увагу учасників конференції на складність та серйозність перебігу кардіологічних захворювань на тлі посттравматичного стресового синдрому. Доповідач ознайомив із власним досвідом діагностики та лікування синдрому «розбитого серця» – кардіоміопатії Такоцубо. Спікер детально охарактеризував симптоми, особливості діагностики та лікування, ефективність терапії післястресового гіпертензивного кризу та вказав на ризики, пов'язані з цим захворюванням. Професор Юрій Федоров розповів про особливості реабілітації воїнів із посттравматичним стресовим розладом на тлі кардіологічних ускладнень та поділився рекомендаціями із власного досвіду стосовно відновної терапії захисників нашої держави.

Рисунок 2. Доповідає Валентина Чопяк, доктор медичних наук, професор, член-кореспондент НАН, дійсний член НТШ – на пленарному засіданні «Досвід і трансформація галузі охорони здоров'я під час війни»

Кандидат богословських наук, член НТШ, ректор ВПБА, протоієрей Володимир Вакін (Луцьк, Україна) долучився до пленарного засідання з доповіддю «Впровадження в Україні нового професійного стандарту «Капелан в охороні здоров'я». Промовець повідомив, що 11 квітня 2024 року до Реєстру кваліфікацій внесено професійний стандарт «Капелан в охороні здоров'я» та ознайомив учасників засідання з реквізитами фаху згідно з Національною рамкою кваліфікацій. Протоієрей Володимир Вакін повідомив мету діяльності за професією, детально висвітлив спрямованість душпастирської опіки, озвучив основні професійні компетент-

ності фахівців відповідно до Стандарту та розповів про вимоги до освітньої підготовки капеланів, наголосив на особливостях підвищення рівня професійної кваліфікації та присвоєння кваліфікаційних категорій. Особливо було акцентовано на необхідності дотримання принципів професійної етики і деонтології, слідування принципам етики медичними працівниками та пацієнтами. Доповідач висловив упевненість, що ухвалення Професійного стандарту «Капелан в охороні здоров'я» сприятиме задоволенню духовно-релігійних потреб.

У другий день Конференції відбулося шість секційних засідань. На засіданні секції «Медсестринство в освіті та професійних стандартах» виступила кандидат медичних наук, доцент, директор ДУ «Центр розвитку медсестринства Міністерства охорони здоров'я України» Катерина Комар (Київ, Україна) з доповіддю «Професійні стандарти медсестринської професії: розробка та перші результати». Спікерка повідомила, що професійний стандарт містить освітню і професійну кваліфікації та визначає трудові функції і компетентності, які охоплюють знання, уміння/навички, комунікацію, відповідальність та автономію. Катерина Комар окреслила етапи розроблення, структуру, перелік професійних стандартів та їх розподіл за робочими групами. Директорка Центру розвитку медсестринства повідомила, що зараз розроблення професійних стандартів медсестринської професії перебуває на етапі збору інформації. До роботи залучено 12 робочих груп зі 150 учасників, що їх визначили на основі конкурсного відбору. Представники Волинського медичного інституту беруть активну участь у цій роботі.

У роботі секції, присвяченій питанням медсестринства, взяла участь здобувачка ступеня PhD Маастрихтського університету, викладачка університету прикладних наук Фонтіса, директорка програми медсестринства та психічного здоров'я НТШВ Ольга Гершуні (Маастрихт, Нідерланди) з доповіддю «Компетентнісна освіта в медсестринстві у світлі викликів сьогодення». Доповідачка акцентувала увагу учасників конференції на таких компетентностях медичної сестри як лідерство та комунікація. Вона вважає, що компетентнісний підхід у медсестринській

session. The scientist drew the Conference participants' attention to the complexity and severity of cardiac diseases associated with post-traumatic stress syndrome. The speaker shared his own experience of diagnosing and treating "broken heart" syndrome – Takotsubo cardiomyopathy. The Professor described in detail the symptoms, diagnostic and treatment features, and effectiveness of therapy for post-stress hypertensive crisis and pointed out the risks associated with this disease. Professor Yuriy Fedorov spoke about the peculiarities of rehabilitation of soldiers with post-traumatic stress disorder against the background of cardiac complications. He gave recommendations from his own experience on the rehabilitation therapy of our country's defenders.

Figure 2. Speech by Valentyna Chopiak, MD, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences, full member of the Shevchenko Scientific Society, at the plenary sessions "Experience and Transformation of the Healthcare Sector during the War

Candidate of Sciences in Theology, member of the Shevchenko Scientific Society, and Rector of the Volyn Orthodox Theological Academy Volodymyr Vakin (Lutsk, Ukraine) participated in the plenary session with a report "Implementation of a New Educational Program "Clinical Pastoral Care" in Ukraine." The speaker said that on April 11, 2024, the Professional Standard "Chaplain in Healthcare" was included in the Register of Qualifications, and meeting participants were acquainted with the details of the profession following the National Qualifications Framework. Archpriest Volo-

dymyr Vakin informed about the purpose of the profession, described in detail the focus of pastoral care, outlined the main professional competencies of specialists according to the Standard, described the requirements for the educational training of chaplains, emphasized the peculiarities of professional development and the allocation of qualification categories. Special emphasis was placed on the need to comply with the principles of professional ethics and deontology and the ethics of medical personnel and patients. The speaker expressed confidence that adopting the Professional Standard of "Chaplain in Healthcare" would contribute to meeting spiritual and religious needs.

On the second day of the Conference, six break-out sessions were held. In the section "Nursing in Education and Professional Standards," Kateryna Komar (Kyiv, Ukraine), Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, and Director of the Center for Nursing Development of the Ministry of Health of Ukraine, presented a report on "Professional Standards of the Nursing Profession: Development and the First Results." The speaker reported that the professional standard included educational and professional qualifications and defined job functions and competencies, including knowledge, skills, communication, responsibility, and autonomy. Kateryna Komar explained the stages of development, the structure, the list of professional Standards and their distribution among working groups. The Director of the Nursing Development Center said that the development of Professional Standards for the nursing profession was at the stage of collecting information, and 12 working groups with 150 participants, chosen based on a competitive selection, were working on it. Representatives of the Volyn Medical Institute were actively involved in this work.

Olga Gershuni (Maastricht University, Netherlands), PhD Candidate at Maastricht University, lecturer at Fontys University of Applied Sciences, Director of the HTWB Nursing and Mental Health Program, took part in the nursing section and presented her report "Competency-based Education in Nursing in the Light of Today's Challenges." The speaker drew the Conference participants' attention

освіті необхідний для безпеки пацієнта, якості догляду, забезпечення щораз більших потреб системи охорони здоров'я, спеціалізації, безперервного самовдосконалення (life-long learning), професійного розвитку. У різних країнах представлено велику кількість ролей медичних сестер у рамках компетентностей. Доповідачка репрезентувала модель медсестринської освіти університету Фонтіса, в основу якої покладено канадську модель, та проаналізувала компетентності з їхніми поведінковими критеріями, що відповідають року навчання на бакалавраті. Ольга Гершуні звернула увагу на необхідність адаптації цих моделей до української системи медсестринської освіти. Доповідачка резюмувала, що компетентність «лідерство» означає не посаду старшої чи головної медичної сестри, а клінічне лідерство, тобто найбільш компетентний працівник у своїй спеціалізації.

Доктор медичних наук, професор Марія Марущак (Тернопіль, Україна) ознайомила учасників секції з доповіддю «Третій рівень освіти для медсестер: міф чи реальність?» Оскільки спікерка є гарантом освітньо-наукової програми «Медсестринство» третього (наукового) рівня вищої освіти Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського, то вона охарактеризувала актуальність, етапи становлення та особливості цієї освітньо-наукової програми як можливості особистісного та професійного росту медичних сестер. Доповідачка зазначила, що метою відкриття програми PhD з медсестринства було забезпечення повного циклу вищої освіти для медсестер. Гарант програми зауважила, що від часу започаткування ОНП у 2019 році вступило 10 аспірантів, четверо з яких вже захистили наукові роботи. В Україні є шестеро PhD з медсестринства, і четверо з них здобули вчений ступінь в ТНМУ ім. І. Я. Горбачевського. У 2023 році програма була проакредитована, термін дії сертифіката про акредитацію – до 2028 року.

Надзвичайно потужною за складом учасників та змістом виголошених доповідей була секція «Медико-психологічна та фізична реабілітація». Велике зацікавлення викликала доповідь доктора медичних наук, професора, члена НТШ Олександра Фільца (Львів,

Україна) «Особливості ПТСР в Україні», який окреслив дві теми для обговорення: клінічне дослідження про діагностування депресії чи ПТСР та новітнє дослідження сучасного нововиявленого розладу сну. Науковець розповів, що з 2000 року його команда проводить опитування пацієнтів за SCL-90-шкалою (шкала з 90 симптомів) та описав вибірку з трьох груп (перед-Ковід, Ковід та війна) по 30 осіб у кожній з нормативним гендерним розподілом, окрім групи «Війна», де жінок у рази більше. Кожен симптом ранжується за п'ятибальною шкалою, а шкала стандартизується на дев'ять груп-кластерів. У всіх трьох групах депресія зростає, тривожність, гнів і ворожість особливо загострюються в часі війни. Проте, як зазначив доповідач, SCL-90-шкала не передбачає ПТСР-кластера. Саме тому команда дослідників із 90 симптомів виокремила 14, які описують ПТСР, і створили ПТСР-кластер. Очевидно, що кожен із 14 ПТСР-симптомів під час війн більше або суттєво виражений. Дослідження засвідчило, що депресія та ПТСР зростають одночасно, хоча депресія більш виражена, проте пацієнти із симптомами депресії не мають чітких симптомів flash-back. Дослідник повідомив, що командою було висунуто гіпотезу щодо пролонгованого невирішеного травматичного розладу, який потребує особливої психотерапевтичної техніки. Професор Олександр Фільц звернув увагу на компоненти, що визначають поняття психіатричної травми, та констатував, що в Україні триває постійно діюча травма, яка повсякчас змінюється. Дослідник також приділив увагу проблемі особливого розладу сну під час війни, який помітила команда науковців поміж собою, з однаковими ознаками. Ймовірно, зауважив спікер, це можна пояснити очікуваннями нічних тривог або це підпорогова хронічна травматизація. На завершення доповідач звернувся до присутніх із запитанням, чи спостерігаються у них такі розлади сну, і більша їх частина відповіла ствердно.

На засіданні цієї секції виступив керівник відділення реабілітації Superhumans Center Володимир Алейнік (Львів, Україна) з інформацією про організацію комплексної допомоги пацієнтам зі складними реабілітаційними потребами. Доповідач повідомив, що благодійний фонд Superhumans працює від

to nursing competencies such as leadership and communication. She considered a competence-based approach to nursing education necessary for patient safety, quality of care, meeting the ever-increasing health-care system demands, specialization, continuous self-improvement (lifelong learning) and professional development. In different countries, many nursing roles are represented within the competencies. Based on the Canadian model, the speaker presented the nursing education model at Fontys University and analyzed the competencies with their behavioral criteria corresponding to the year of study at the bachelor's level. Olga Gershuni highlighted the need to adapt these models to the Ukrainian nursing education system. The speaker summarized that competency "leadership" did not mean the position of a senior or chief nurse, but clinical leadership, i.e. the most competent staff member in their specialty.

Maria Marushchak, MD, Professor (Ternopil, Ukraine), presented the report "Third Level of Education for Nurses: Myth or Reality?" Since the speaker was the guarantor of the educational and scientific program "Nursing" of the third (scientific) level of higher education at the I. Horbachevsky Ternopil National Medical University, she described the relevance, stages of formation and characteristics of this educational and scientific program, which provided an opportunity for personal and professional growth of nurses. The speaker said that the purpose of the PhD in Nursing program was to provide a full cycle of higher education for nurses. The program guarantor noted that since the program launch in 2019, ten postgraduate students had been enrolled, 4 of whom had already defended their PhD theses. There were 6 PhD nurses in Ukraine; 4 of them graduated from TNMU. The program was accredited in 2023, and the accreditation certificate validation is until 2028.

The "Medical, Psychological and Physical Rehabilitation" section was awe-inspiring in terms of the number of participants and the content of the reports. The report "PTSD Peculiarities in Ukraine" by Oleksandr Filts, MD, Professor and member of the Shevchenko Scientific Society (Lviv, Ukraine), outlined two topics for

discussion: a clinical study on the diagnosis of depression or PTSD and the latest research on a modern, newly discovered sleep disorder, which aroused great interest. The scientist said that since 2000, his team had been interviewing patients with the SCL-90-scale (a scale of 90 symptoms) and described a sample of three groups (pre-Covid, COVID and War) of 30 people each, with a normative gender distribution, except for the War group, where there were many times more women. Each symptom was rated on a 5-point scale, and the scale was standardized into 9 cluster groups. In all three groups, depression increased, while anxiety, anger and hostility were particularly acute in times of war. However, as the presenter noted, the SCL-90 scale did not include a PTSD cluster. So, the researchers team identified 14 symptoms out of 90 that described PTSD and created a PTSD cluster. As a result, each of the 14 PTSD symptoms was more or less pronounced during the war. The study showed that depression and PTSD increased in parallel, although depression was more pronounced, but patients with depression symptoms did not have clear flashback symptoms. The researcher said that the team hypothesized that it was a long-lasting unresolved traumatic disorder that required a specific psychotherapeutic technique. Professor Oleksandr Filts drew attention to the components that defined the concept of psychiatric trauma, noting that in Ukraine, there was a permanent trauma that was constantly changing. The researcher also noted the problem of a special sleep disorder during the war, which a team of scientists noticed among themselves with the same signs. Probably, the speaker noted, the anticipation of night anxiety could explain it, or it was a subthreshold chronic trauma. Finally, the speaker asked the audience if they had experienced such sleep disturbances, and most replied in the affirmative.

In this section, Volodymyr Oliynyk (Lviv, Ukraine), Head of the Rehabilitation Department at the Superhumans Center, presented information on the organization of comprehensive care for patients with complex rehabilitation needs. The speaker said that the Superhumans Charitable Foundation had been working since the first days of the war and had taken on two crucial tasks: To provide quality rehabilitation care to military and civilian citizens of Ukraine injured in the war and to change

Рисунок 3. Онлайн-повідь доктора медичних наук, професора, член-кореспондента НАМНУ Катерини Амосової

перших днів війни і взяв на себе дві дуже важливі місії: надання якісної реабілітаційної допомоги військовим та цивільним громадянам України, травмованим у війні; зміна системи надання реабілітаційної допомоги задля найбільшої ефективності для пацієнтів. Він зазначив, що складний пацієнт для реабілітації – це особа з травматичним сегментом, при якому пошкодження сталося в різних органах і системах. Однак пацієнт може мати поодинокі поранення, але при детальній діагностиці виявляються проблеми, що стають протипоказаннями для протезування. Володимир Алейнік повідомив, що пацієнт долає багато етапів медичної допомоги, на кожному з них у пацієнтів можуть виникнути проблеми через відсутність певних компонентів, пов'язаних з масовістю уражень. Інша проблема – децентралізація надання допомоги. Ідеально, коли з пацієнтом працює мультидисциплінарна команда, завданням якої є покращення його функціонування. У команді мають працювати: хірурги, спеціалісти з реабілітації, психологи, соціальні працівники і юристи. Ще одна перешкода – географічна віддаленість, коли пацієнти відмовляються приїхати на лікування, тому ведеться робота стосовно відкриття філіалів у регіонах. Для подолання неефективності й об'єднання зусиль спеціалістів створюють мережу партнерських центрів для поширення досвіду і залучення експертів по всій країні. Superhumans охоплює протезування, реабілітацію, психологічну підтримку, пластичну та реконструктивну хірургію обличчя та кінцівок, відновлення слуху. Спікер повідомив, що коли готовий

«портрет» хвороб пацієнта, визначаються цілі його відновлення і описав маршрут лікування. Насамкінець промовець звернув увагу на важливість соціальної реінтеграції ветеранів, повернення їх у соціум та до самостійного забезпечення власних потреб.

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, член НТШ, керівник Національного реабілітаційного центру «Незламні» (Unbroken) Олег Білянський (Львів, Україна) також взяв участь у роботі секції «Медико-психологічна та фізична реабілітація» з доповіддю «Досвід реабілітації пацієнтів із травмою внаслідок бойових дій». Спікер поділився досвідом роботи з пацієнтами, які отримали опікові травми внаслідок бойових дій. З початком повномасштабного вторгнення фахівці центру стикнулися з новим видом травми – мінно-вибуховою, яка спричиняє множинні ураження однієї людини. Тому довелося стати універсальною мультидисциплінарною командою. Доповідач навів приклади клінічних випадків та зазначив, що такі пацієнти стали викликом для системи охорони здоров'я, тож було ухвалено рішення надавати всю допомогу в одному місці. Тому мультидисциплінарна команда складається з фахівців різних медичних напрямів, таких як: хірургія, психологічна реабілітація, ортопедія, фізична реабілітація, опікові хвороби, психо-соціальна робота, «Майстерня протезування», 3D друк імплантів. Керівник центру охарактеризував специфіку роботи кожної групи фахівців та їхні досягнення, продемонстрував фільм про напрями діяльності Центру. Він вважає, що запорукою досягнення результатів є злагоджена праця всіх членів мультидисциплінарної команди, а про ефективність роботи лікарів найкраще розповідають самі пацієнти. То ж за їхньою згодою було продемонстровано фільм про відновлення та реабілітацію військового, що тривала впродовж року.

Програма секції «Медична допомога воєнного часу» містила доповідь доктора медичних наук, професора Костянтина Копчака (Київ, Україна) «Вплив війни та пандемії коронавірусної інфекції на лікування пацієнтів на рак підшлункової залози та периапулярної зони», в якій він окреслив актуальність порушеної проблеми з огляду

the system of rehabilitation care so that it was the most effective for patients. He noted that a person with a traumatic segment where damage had occurred in various organs and systems was a difficult patient for rehabilitation. However, a patient might have a single injury, but a detailed diagnosis revealed problems that had become contraindications for prosthetics. Volodymyr Oliynyk said that a patient had undergone many stages of medical care, each of which might have problems with the lack of specific components due to massive injuries.

Another problem was the decentralization of care. Ideally, a multidisciplinary team should work around the patient to improve their functioning. The team should include surgeons, rehabilitation specialists, psychologists, social workers and lawyers. Another difficulty was geographical distance, as patients refused to come for treatment, so they worked on opening branches in the regions. To overcome inefficiency and consolidate the efforts of specialists, a network of partner centers was created to share experience and distribute experts across the country. Superhumans included prosthetics, rehabilitation, psychological support, plastic and reconstructive surgery of the face and limbs, and hearing restoration. The speaker said that when the patient's "portrait" was ready, their recovery goals were set, and the patient's route was outlined. Finally, the speaker stressed the importance of the social reintegration of veterans, their return to society and providing for their own needs.

Figure 3. On-line-report of Kateryna Amosova, MD, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Medical Sciences of Ukraine

Oleg Bilianskyi (Lviv, Ukraine), Candidate of Sciences in Physical Education and Sports, Associate Professor, Head of the National Rehabilitation Center "Nezlamni" (Unbroken), member of the Shevchenko Scientific Society (Lviv, Ukraine), also took part in the "Medical, Psychological and Physical Rehabilitation" section with a presentation entitled "Experience in Rehabilitating Patients with Combat-Related Injuries." The speaker shared his experience of working with patients who had suffered burns as a result of hostilities. With the start of the full-scale invasion, the Center's specialists were faced with a new type of trauma – mine blast trauma, which caused multiple injuries in one person. They, therefore, had to become a universal multidisciplinary team. Giving examples of clinical cases, the speaker noted that such patients had become a challenge for the health system, and it was decided that all care should be provided in one place. So, the multidisciplinary team included specialists in surgery, psychological rehabilitation, orthopedics, physical rehabilitation, burn care, psychosocial work, prosthetics and 3D printing. The Head of the center described the work specifics of each group of specialists and their achievements and showed a film about the center's activities. He considered that the key to achieving results was the coordinated work of all multidisciplinary team members and that patients were the best judges of the effectiveness of the doctors' work. So, with their permission, a film was screened about a soldier's recovery and rehabilitation over a year.

The program of the "Wartime Medical Care" section included a report by Kostyantyn Kopychak, MD, Professor (Kyiv, Ukraine), "The Impact of the War and the Coronavirus Pandemic on the Treatment of Patients with Pancreatic and Periampullary Cancer," where he outlined the relevance of the issue, given that pancreatic cancer was one of the top ten most common oncological diseases in the world, the fourth most lethal, and most patients did not survive one year from the diagnosis date. The speaker noted that treatment included surgery and chemotherapy. Cancer patients should receive complete treatment, including surgical care, regardless of the pandemic. The scientist analyzed access to specialist services for pancreatic cancer patients during the UK

на те, що рак підшлункової залози у світі входить до десятки хворіб за частотою онкології, до четвірки – за летальністю, і більшість пацієнтів не живе довше одного року від часу діагностування недуги. Доповідач зазначив, що лікування охоплює хірургічне втручання та хіміотерапію. Онкопацієнти мають отримувати повноцінне лікування незалежно від пандемії, зокрема і хірургічну допомогу. Науковець проаналізував забезпечення доступу до спеціалізованого лікування пацієнтам з раком підшлункової залози в період пандемії у Великобританії. Серед вітчизняних закладів охорони здоров'я було проаналізовано роботу трьох київських високоспеціалізованих медичних центрів. За період пандемії в одному з центрів кількість оперативних втручань впала до нуля, і центр повністю закривався. Два центри рівно пройшли період вторгнення й окупації Київської області (березень 2022 року), а у третьому центрі кількість резекцій впала до нуля і відновилася лише у вересні. Професор Костянтин Копчак зробив висновки: негативний вплив на хірургічну активність мали обидві події; вплив на кожен заклад був нерівнозначний; рівень негативного впливу залежав від регулятора і від особистого лідерства місцевого керівництва й хірургів; створення розгалуженої мережі високоспеціалізованих центрів хірургії підшлункової залози дає змогу зменшити негативний кумулятивний вплив суспільних факторів.

Доктор медичних наук, професор Адріан Філь (Львів, Україна) доповідав на тему «Лікування пошкоджень кісток скелету внаслідок сучасної бойової травми». Доповідач зазначив, що лікування кісток унаслідок травм, падінь, аварій завжди було складним. Проте з початком повномасштабного вторгнення такі травми виявилися не такими й складними, як вогнепальні. Спікер повідомив, що класифікація та ідентифікація уражень здійснюється за шкалою пошкоджень, що дає змогу визначити ступінь серйозності поранення та спосіб надання допомоги. Професор Адріан Філь звернув увагу на основну проблему в лікуванні мінно-вибухових травм, пов'язану зі значним дефектом м'яких тканин, що не дозволяє проводити лікування у перші години або дні. Через велику кількість пора-

нених військових неможливо всім одразу надати допомогу. Відтак учений констатував: треба швидко закривати м'які тканини через небезпеку вторинного некрозу; основа боротьби з інфекцією – антибіотикотерапія та якісний дебридинг; однією з ланок допомоги є якісне промивання рани; позитивний ефект має VAC-терапія; суттєвою проблемою є сторонні тіла. Доповідач визначив два підходи до лікування бойової травми – раннє лікування та контроль шкоди і підсумував: у бойовій травмі вирішальними є прицільна антибіотикотерапія, дебридмент та VAC-терапія; дефінітивне лікування можливе лише після стабілізації стану пацієнта, приборкання інфекції, закриття дефектів м'яких тканин.

Секція «Фармація: погляд у майбутнє» була представлена надзвичайно цікавими спікерами, серед яких – доктор медичних наук, академік, член НТШ, заступник голови Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками Володимир Короленко (Київ, Україна) з доповіддю «Сучасний стан державної політики обігу лікарських засобів в Україні». Спікер розпочав доповідь із визначення основних стейкхолдерів у системі охорони здоров'я України, зокрема це – підсистема забезпечення лікарських засобів, імунобіологічних препаратів та медичних виробів, що тісно пов'язана з підсистемою громадського здоров'я, яка, своєю чергою, інтегрована з клінічними і фармацевтичними сервісами. Тому запроваджується підхід на основі соціальної фармакології та фармації, основними дієвими ланками якого є пацієнти – споживачі ліків, професіонали охорони здоров'я, керівники охорони здоров'я, фармацевтична індустрія. Доповідач охарактеризував чинники, що впливають на ефективність ліків, та які потрібно враховувати при формуванні й реалізації фармацевтичної політики. Заступник голови Держлікслужби України зазначив, що життєвий цикл фармацевтичної продукції функціонує завдяки комплексу належних фармацевтичних практик, та диференціював повноваження державних інституцій на кожному етапі циклу. Академік Володимир Короленко наголосив, що вкрай важливим є міжнародний аспект державної політики у фармацевтичній сфері, до якого долучається новітній напрям – диплома-

pandemic. Among domestic healthcare institutions, the work of three highly specialized medical centers in Kyiv was analyzed, where at least 30 pancreaticoduodenal resections were performed during the Covid and war periods. During the pandemic, the number of operations in one of the centers dropped to zero, and the center closed completely. Two centers went through the period of invasion and occupation of Kyiv Oblast (March 2023). In the third center, the number of resections dropped to zero and resumed only in September. Professor Konstantin Kopchak concluded that both events had a negative impact on surgical activity; the impact on each center was uneven; the degree of negative impact depended on the regulator and the local management personal leadership and surgeons; the creation of an extensive network of highly specialized pancreatic surgery centers could reduce the negative cumulative impact of social factors.

Adrian Fil, MD, Professor (Lviv, Ukraine), spoke on "Treatment of Skeletal Bone Injuries due to Modern Combat Trauma." The speaker noted that the treatment of bone injuries caused by trauma, falls, and accidents had always been difficult. However, with the onset of full-scale invasion, such injuries were no longer as complicated as gunshot wounds. The speaker explained that the classification and identification of injuries were carried out according to the injury scale, which made it possible to determine the severity of the injury and the assistance method. Professor Adrian Fil highlighted the main problem in the treatment of mine blast injuries, which was associated with a significant soft tissue defect that did not allow treatment in the first hours or days. Due to the many wounded soldiers, it was impossible to help them all at once. The scientist noted that it was necessary to close soft tissues quickly because of the risk of secondary necrosis; the basis of infection control was antibiotic therapy and high-quality debridement; one of the links in care was high-quality wound cleansing; the positive effect of VAC therapy showed; another problem was foreign bodies. The speaker identified two approaches to combat trauma management: Early treatment and damage control. The speaker concluded that targeted antibiotic therapy, debridement and

VAC therapy were crucial in combat trauma; definitive treatment was only possible once the patient's condition had stabilized, the infection had resolved, and soft tissue defects had been closed.

The section "Pharmacy: Looking into the Future" was presented by fascinating speakers, including Volodymyr Korolenko, MD, Academician, Member of the Shevchenko Scientific Society, Deputy Head of the State Service of Ukraine on Medicines and Drug Control (Kyiv, Ukraine) with the report "Current State of the State Policy of Medicines Turnover in Ukraine." The speaker began his presentation by identifying the main stakeholders in the Ukrainian healthcare system, including the subsystem of medicines, immunobiological products and medical devices, which was closely linked to the public health subsystem, which in turn was integrated with clinical and pharmaceutical services. Therefore, an approach based on social pharmacology and pharmacy was introduced, with patients – consumers of medicines, healthcare professionals, healthcare managers and the pharmaceutical industry as the main actors. The speaker outlined the factors that affected the effectiveness of medicines and should be considered when formulating and implementing pharmaceutical policy. The Deputy Head of the State Drug Control noted that the life cycle of pharmaceutical products was based on a set of good pharmaceutical practices and differentiated the powers of state institutions at each stage of the cycle. Academician Volodymyr Korolenko stressed that the international aspect of state policy in the pharmaceutical sector was crucial. The latest direction was health diplomacy, which combined the efforts of governments and non-governmental organizations to improve public health. For the first time, diplomacy demonstrated its global role in the supply of vaccines during the Covid-19 pandemic. The war created some challenges for Ukraine's health system, including the need for medical care, medicines and medical equipment for civilians and wounded defenders. The diplomatic component became integral to the global health system, combining practices through which governments and non-governmental organizations coordinated efforts and made global decisions to improve public health. Thus, the Pharmaceutical In-

тія охорони здоров'я, що об'єднує зусилля урядів та неурядових організацій задля покращення громадського здоров'я. Дипломатія вперше в період пандемії COVID-19 проявила свою глобальну роль, пов'язану з постачанням вакцин. Війна спричинила низку викликів для системи охорони здоров'я України – потребу в медичній допомозі, забезпеченні лікарськими засобами та виробами медичного призначення цивільного населення і поранених захисників. Дипломатичний компонент є невід'ємною частиною глобальної системи охорони здоров'я та об'єднує практики, за допомогою яких уряди та неурядові організації координують зусилля і ухвалюють глобальні рішення для поліпшення громадського здоров'я. До прикладу, Міжнародна система співробітництва фармацевтичних інспекцій (PICS) здійснює роботу з посилення тиску на агресора. Секретаріат PICS підтвердив українську позицію щодо відхилення розгляду заявки РФ на участь: російська делегація не має права бути присутньою на засіданнях. Зазначено, що розвиток фармацевтичної сфери в умовах інтеграції до членства в ЄС потребує формування політики на основі довгострокової стратегії та відбувається в межах реалізації «Стратегії розвитку системи охорони здоров'я до 2030 року». Новий Закон України «Про лікарські засоби» від 28.07.2022, що набуде чинності за 30 місяців після закінчення воєнного стану, передбачає створення єдиного регуляторного органу, що охопить весь життєвий цикл лікарського засобу. Такий орган необхідний для узгодження консолідованих зусиль у розвитку фармацевтичної сфери України та сприяння реорганізації охорони здоров'я відповідно до європейських стандартів.

Регіональний директор групи компаній «Здорова родина» Тарас Монець (Луцьк, Україна) виступив із доповіддю «Перспективи та виклики сучасного роздрібного фармацевтичного ринку України», де зауважив, що в період 2022-2024 років вітчизняний аптечний ринок суттєво відрізняється на тлі інших секторів економіки та, незважаючи на виклики, спричинені російським вторгненням, демонструє стійке зростання при зниженні економічної активності. Спікер наголосив, що сучасний аптечний ритейл має перспективи попри виклики, основним з

яких є війна. Доповідач звернув увагу учасників конференції на виклики, що постали перед фармацевтичною індустрією України, та констатував, що основний виклик – воєнні дії, інші – похідні. Аптечний ритейл дуже постраждав через повномасштабне вторгнення, труднощі з логістикою, економічну нестабільність, відсутність спеціалістів, несприятливий інвестиційний клімат, зниження купівельної спроможності, конкуренцію на ринку комерційної нерухомості, зниження операційного прибутку. Спікер зауважив, що найбільших втрат зазнав аптечний сегмент, де велися активні бойові дії, і лише в чотирьох регіонах на початок 2024 року кількість аптек відновлено майже на 90 % або досягнуто довоєнного рівня. У доповіді зазначено, що воєнна агресія росії спричинила закриття 3992 (19 %) аптек, скорочення робочого часу, брак кадрів через міграцію до інших країн. Спікер зупинився і на перспективах розвитку фармацевтичного ринку в Україні та детально охарактеризував основну з них – збільшення попиту на медичні послуги та товари. Серед інших перспектив було вказано на такі: розвиток онлайн-торгівлі; збільшення інвестицій у фармацевтичний ринок; розширення переліку лікарських засобів, що підлягають реімбурсації; розвиток мобільних аптекних пунктів. Тарас Монець зазначив, що лідери аптечного ринку показують зростання товарообігу та інвестицій; відбувається консолідація ринку. Спікер підсумував, що фармацевтичний ринок України продовжує адаптуватися та розвиватися, демонструє стійкість і здатність до інновацій, що свідчить про його ключову роль у підтримці здоров'я нації та економічної стабільності в умовах невизначеності.

Робота секції «Клінічна медицина: від науки до практики» була наповнена доповідями знаних науковців та практиків, які винесли на обговорення надзвичайно важливі питання різних галузей практичної медицини, ділилися досвідом своїх сучасних досліджень та know-how. Серед спікерів – доктор медичних наук, професор Ольга Голубовська (Київ, Україна), яка у доповіді «Принципи лікування COVID-19» ознайомила присутніх із результатами власних напрацювань. Інфектологиня проаналізувала особливості та порядок тестування на COVID-19, подала

spection Cooperation System (PICS) was working to increase pressure on the aggressor. The PICS secretariat confirmed Ukraine's position in rejecting Russia's request to participate, and the Russian delegation was not entitled to attend the meetings. It was noted that the development of the pharmaceutical sector in the context of integration into EU membership requires policy development based on a long-term strategy, which was implemented within the framework of the Healthcare System Development Strategy 2020. The new Law of Ukraine, "On Medicinal Products," dated July 28, 2022, which would come into legal operation 30 months after the end of martial law, would establish a single regulatory authority covering the entire life cycle of a medicinal product. Such a body was necessary to coordinate consolidated efforts in developing the pharmaceutical sector in Ukraine, which would facilitate the reorganization of healthcare in line with European standards.

Taras Monets, Regional Director of "Zdorova Rodyna" (Healthy Family) Company Group (Lutsk, Ukraine), gave a presentation, "Prospects and Challenges of the Modern Retail Pharmaceutical Market in Ukraine," in which he noted that in the period from 2022 to 2024, the domestic pharmacy market was significantly different from other sectors of the economy and, despite the challenges caused by the Russian invasion, showed steady growth regardless of the decline in economic activity. The speaker noted that despite the challenges, the main one being the war, modern pharmacy retail had prospects. The top manager drew the Conference participants' attention to the challenges facing the pharmaceutical industry in Ukraine, noting that hostilities were the main challenge, while others became derivative. The pharmacy retail had been severely affected by the full-scale invasion, logistical difficulties, economic instability, lack of specialists, unfavorable investment climate, reduced purchasing power, competition in the commercial property market and decreased operating profits. The speaker noted that the pharmacy segment suffered the most from the active hostilities, and only in four regions did the number of pharmacies recover by about 90% or reach the pre-war level by the begin-

ning of 2024. The report noted that Russian military aggression had led to the closure of 3992 (19%) pharmacies, reduced working hours and a staff shortage due to migration to other countries. The speaker also focused on the prospects for developing the pharmaceutical market in Ukraine, describing in detail the main one – the increase in demand for medical services and goods. Among other prospects, the following were pointed out: the development of online trade, increased investments, the pharmaceutical market, expansion of the list of medicinal products subject to reimbursement, and development of mobile pharmacies. Taras Monets noted that leaders of the pharmacy market showed growth in turnover and investments; market consolidation took place. The speaker concluded that the pharmaceutical market of Ukraine continued to adapt and develop, demonstrating resilience and the ability to innovate, which indicated its key role in maintaining the nation's health and economic stability in the face of uncertainty.

The section "Clinical Medicine: from Science to Practice" contained reports from well-known scientists and practitioners who discussed significant issues in various fields of practical medicine, sharing their experiences of their latest research and know-how. Among them was Professor Olga Golubovska, MD (Kyiv, Ukraine), who introduced the audience to the results of her own developments in her report "Principles of Treatment of COVID-19." The infectologist analyzed the features and order of testing for COVID-19, provided the main characteristics of the course of COVID-19, and analyzed in detail the clinical case of COVID-19 from her own practice. The speaker singled out the leading factors affecting the severity of the infectious process caused by pathogens. The researcher concentrated on the qualities of the COVID-19 course, analyzing each phase: the initial, ignition, and convalescence periods. The initial stage was especially commented on in detail, as the overall effectiveness of therapy and recovery of patients depended on the reliability of diagnosis and the correctness of the choice of strategy for the treatment process and drugs. During the peak period, the pharmacology of the "repayment" of various immune and autoimmune processes was used, and

основні характеристики перебігу цього захворювання, детально проаналізувала клінічний випадок захворювання на COVID-19 з власної практики. Спікерка виокремила провідні чинники, що впливають на важкість перебігу інфекційного процесу, спричиненого будь-якими збудниками. Дослідниця зупинилася на характеристичних особливостях перебігу COVID-19, проаналізувавши кожен період: початковий, період розпалу, період реконвалесценції. Особливо детально був прокоментований початковий етап, адже від достовірності діагностики, правильності вибору стратегії лікувального процесу і препаратів залежить загальна ефективність терапії та видужування пацієнтів. У період розпалу застосовується фармакологія «погашення» різних імунних та аутоімунних процесів, вкрай важлива реакція хворого, як вважає дослідниця, на призначену терапію. Доповідачка проаналізувала рекомендації Національного інституту здоров'я США, ВОЗ щодо лікування COVID-19 протівірусними препаратами та ефективність терапії. На завершення спікерка дала важливі рекомендації з власного практичного досвіду стосовно тактики лікування хворих та поведінки пацієнтів на інфекційні захворювання.

Доктор медичних наук, професор, член НТШ Світлана Зубченко (Львів, Україна) представила доповідь «Постмаркетингове дослідження пацієнтів із активованою герпесвірусною інфекцією 6 типу», що є результатом колективної роботи кафедри клінічної імунології та алергології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького. Доповідачка зазначила, що ці дослідження допомогли вести пацієнтів з ПТСР і пост-COVID-синдромом, адже 30 % людей у світі мають симптоми long-COVID-19. Спікерка навела показники ПТСР у різних груп населення та повідомила, що сучасні наукові публікації свідчать про тісний зв'язок між ПТСР та long-COVID-19. Професор Світлана Зубченко пояснила особливості герперовірусних інфекцій 6 типу та навела результати власних досліджень, у ході яких було обстежено 120 осіб, і їхнє лікування проводилося препаратом Новірин-форте, 1000. Науковиця прокоментувала механізм дії препарату та відзначила його клінічну ефективність (понад 60 %) у всіх пацієнтів. Аналізи крові, вірусологічні дослідження пацієнтів також

продемонстрували позитивні наслідки терапії, її імуномодулюючий та вірусологічний ефект. Відтак, аналіз ефективності засобу Новірин-форте показав хорошу сприйнятливості пацієнтами (80 %), показник побічних дій на рівні контрольної здорової групи склав 1,67 %, що не потребувало відміни препарату. На завершення доповіді спікерка зробила короткі висновки.

У секції «Медицина як служіння: капеланство, соціум, етика» виступив канцлер Управління Луцької дієцезії, директор Карітас-Спес Луцьк, військовий капелан, PhD, о. Павло Хом'як (Луцьк, Україна) з доповіддю «Морально-етичні виклики медичних працівників в умовах війни через призму навчання Церкви». Доповідач зазначив, що медичний працівник не лише той, хто лікує, а й той, хто торкається людського серця. У 21 столітті, як сказав доповідач, лікарі та медсестри відтворюють новий образ, сфера їхньої діяльності змінюється, і відкриваються нові аспекти медичної науки, змінюється їхня соціально-професійна роль. Ера загальної медикалізації, що спричинила поширення об'єктивізації життя, призвела до заміни терміну медична етика та біоетика, який асоціюється з біологічними аспектами життя. Спікер зазначив, що згідно із вченням Церкви поняття медичної етики базується на філософському розумінні добробуту пацієнта, розвитку медичної етики та біоетики. Церква розглядає медичну етику як етос турботи, етос добробуту, що базується на взаємному доброзичливому ставленні, заснованому на взаємній довірі між пацієнтом і лікарем. Медичний персонал має працювати над тим, щоб відновити духовний стан пацієнта, забезпечити йому підтримку і дати змогу пройти правильний шлях у складних життєвих ситуаціях, спричинених хворобою. Отець Павло наголосив, що хвороба є особливим часом Благодаті, часом каяття – даром від Бога, в якому людське існування має іншу цінність та інший вимір аніж життя у здоров'ї. Доповідач зробив висновок щодо особливої ролі капеланського служіння.

Не менш цікавою та змістовною була доповідь «Віра в Бога як особистісний ресурс: співпраця психолога та духівника», з якою виступила клінічна психологиня, медична капеланка ПЦУ, голова ГО «Елеос-Волинь»,

the patient's reaction to the prescribed therapy was critical, according to the researcher. The speaker analyzed the recommendations of the US National Institutes of Health and the WHO on treating COVID-19 with antiviral drugs and the effectiveness of therapy. In conclusion, the speaker gave important recommendations from her practical experience regarding the tactics of patient management and patient behavior in the case of infectious diseases.

Svitlana Zubchenko, MD, Professor, and member of the Shevchenko Scientific Society (Lviv, Ukraine), presented the report "Post-Marketing Study of Patients with Activated Herpesvirus Type 6 Infection," which was the result of the collective work of the Department of Clinical Immunology and Allergology of Danylo Halytsky Lviv National Medical University. The speaker noted that these studies helped to guide patients with PTSD and post-COVID syndrome, as 30% of people in the world had symptoms of long-term COVID-19. The speaker presented the indicators of PTSD in different population groups and reported that recent scientific publications proved a close relationship between PTSD and long-term COVID-19. Professor Svetlana Zubchenko explained the features of herpesvirus infections of type 6. She presented the results of her research, during which 120 people were examined, whose treatment was carried out with Novirin Forte, 1000. The scientist commented on the drug's mechanism of action and noted its clinical effectiveness (more than 60%) in all patients. Blood tests and virological studies of patients also demonstrated the positive effects of therapy, as well as its immunomodulatory and virological effects. Therefore, the analysis of the effectiveness of Novirin Forte showed good patient tolerance (80%), an indicator of side effects at the level of the control healthy group (1,67%), which did not require cancellation of the drug. The speaker made brief conclusions.

In the section "Medicine as a Service: Chaplaincy, Society, Ethics," PhD, Chancellor of the Lutsk Diocese, Director of Caritas-Spes Lutsk, military chaplain, fr. Pavlo Khomyak (Lutsk, Ukraine) delivered a report, "Moral and Ethical Challenges of Healthcare Pro-

professionals in the Context of War through the Prism of the Church's Teaching." The speaker noted that the medical worker was not only the one who treated but also the one who touched the human heart. In the 21st century, as it was said, doctors and nurses reproduced a new image, their field of activity was changing, new aspects of medical science opened up, and their socio-professional roles changed. The era of universal medicalization, which led to the spread of the objectification of life, caused the replacement of the term medical ethics with bioethics, which was associated with the biological aspects of life. The speaker noted that, according to the teachings of the Church, the concept of medical ethics was based on a philosophical understanding of the patient's good, the development of medical ethics and bioethics. The Church regarded medical ethics as an ethos of care and well-being based on mutual benevolence, built on mutual trust between the patient and the doctor. Medical staff should work to restore the spiritual condition of the patient and to provide him with the support that would allow him to go the right way in difficult life situations caused by the disease. Father Paul emphasized that illness became a special moment of grace; sometimes repentance was a gift from God, and human existence had a different value and dimension than life in health. The speaker concluded by describing the special role of chaplain service.

No less interesting and meaningful was the report "Faith in God as a Personal Resource: Cooperation between a Psychologist and a Clergyman," which was conducted by a clinical psychologist, medical chaplain of the OCU, chair of the NGO "Eleos-Volyn," co-founder of the project "Woman for a Woman" Natalia Raynish (Lutsk, Ukraine). The speaker noted that the challenges faced by Ukrainians gave rise to the urgency of the issue of mental health in experiencing today's events and rehabilitation. In her opinion, psychotherapy/psychology and religion are two ways to help the human soul. At the beginning of a full-scale invasion and later, psychologists were receiving more and more requests for existential content, which pure psychology couldn't answer. Therefore, faith helped survive psychotraumatic states and became an indispensable means of personal resource.

співзасновниця проекту «Жінка для жінки» Наталія Райниш (Луцьк, Україна). Доповідачка зазначила, що виклики, які постали перед українцями, звинувачують актуальність питання ментального здоров'я у переживанні сьогоденних подій та реабілітації. На її думку, і психотерапія/психологія, і релігія – це два шляхи до душі людини. На початку повномасштабного вторгнення і зараз до психологів надходить дедалі більше запитів екзистенціального змісту, на які не може дати відповідь суто психологія. Тому віра допомагає пережити психотравмувальні стани та стає незамінним засобом особистого ресурсу. Спікерка розповіла про межі компетентності духівника та психолога, коли треба керуватися одвічним принципом медицини «Не нашкодь». Вона навела приклад проведення двох навчальних ретритів для священнослужителів та капеланів, що мали комплекс завдань: подолання втоми та емоційного вигорання, подолання стигми та ворожості, навчання та обмін досвідом. У результаті – капелани доходять висновку, що допомога психологів є надзвичайно важливою, а запити, що надходять капеланам і психологам, дуже схожі. Священники – це перші особи, до яких ідуть з проблемами та горем, тому їм важливо набути психологічних навичок і усвідомити розуміння вчасного скерування до спеціаліста. Отже, на думку психологині та капелана ПЦУ, духовне наставництво і психотерапія передбачають парне ведення клієнтів, зраних психологічно і морально. Наталія Райниш підсумувала, що об'єднуватися для служіння ближньому – це завжди можливість побачити більше, зробити більше, почуватися впевненіше.

Відповідно до програми другого дня Конференції відбувся II Форум медичних інновацій «Здорова Волинь» у форматі п'яти тематичних панельних дискусій. За результатами роботи Форуму було підписано низку меморандумів про співпрацю.

У межах II Міжнародної науково-практичної конференції «Лікарі та медсестринство: трансформація в умовах війни та поствоєнне відновлення» цьогогоріч започатковано новий науковий проект для студентської молоді «Дні студентської науки-2024». На студентському науковому форумі були представлені результати наукового пошуку здобувачів

другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 223 Медсестринство, здобуті в процесі праці над кваліфікаційними роботами. На засіданні студентської секції конференції також прозвучали виступи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр, семінаристів. Загалом виступили 29 доповідачів. Усі спікери отримали дипломи, а вільні слухачі – сертифікати Конференції. За результатами роботи секції впорядковано збірник тез «Матеріали Днів студентської науки-2024 II Міжнародної науково-практичної конференції «Лікарі та медсестринство: трансформація в умовах війни та поствоєнне відновлення».

Програма Конференції передбачала також активності для лікарів-практиків із важливих питань клінічної медицини. Вперше було проведено круглий стіл для ревматологів, де порушувалися такі питання: «ІБТ в менеджменті пацієнтів з ПСА» – кандидат медичних наук, член НТШ Омелян Синенький (Львів, Україна), «Особливості використання імунобіологічної терапії в ревматологічних хворих» – лікар-ревматолог Марта Довгань (Львів, Україна), «Хвороба Хортон: тяжкість діагностики» – кандидат медичних наук, член НТШ Наталія Горбаль (Львів, Україна).

Окрім того, доктор медичних наук, професор, дійсний член НТШ Наталія Володько (Львів, Україна) провела майстер-клас для акушер-гінекологів та лікарів різних спеціальностей «Не чекаємо Перемоги для боротьби з раком шийки матки».

Значну зацікавленість викликав майстер-клас «Сучасні виклики алергії» (рис. 4), проведений за підтримки німецької фармацевтичної компанії «Berlin-Chemie», що стала одним із фармацевтично-діагностичних партнерів Волинського медичного інституту в організації проведення Конференції. «Berlin-Chemie» – це міжнародний виробник ліків із давніми традиціями, який понад 100 років займається інноваційними дослідженнями та виробництвом нових і перевічених фармацевтичних продуктів. Проблеми алергії висвітлювали знані представники медичної науки та практики: доктор медичних наук, професор, член-кореспон-

The speaker talked about the limits of competence of the confessor and psychologist when it was necessary to be guided by the eternal principle of medicine: "Do no harm." She cited an example of two training retreats for priests and chaplains that had a set of tasks: overcoming fatigue and emotional burnout, overcoming stigma and hostility, and learning and sharing experiences. As a result, chaplains concluded that the help of psychologists was critical, and the requests received by chaplains and psychologists were very similar. Priests were the first persons to whom they went with problems and grief, so it was vital for them to acquire psychological skills and realize the understanding of timely referral to a specialist. Thus, according to the psychologist and chaplain of the OCU, spiritual guidance and psychotherapy involve paired management of clients wounded psychologically and morally. Natalia Raynish concluded that uniting to serve one's neighbor was always an opportunity to see, do more, and feel more confident.

Following the second-day program of the 2nd International Scientific and Practical Conference, "Doctors and Nursing: Transformation in the Conditions of War and Continuous Recovery," the Second Forum of Medical Innovations "Healthy Volyn" was held in the format of five thematic panel discussions. As a result of the forum, several memorandums of cooperation were signed.

During the 2nd International Scientific and Practical Conference, "Doctors and Nursing: Transformation in the Conditions of War and Continuous Recovery," that year, a new scientific project for student youth, "The Students' Science Days 2024," was launched. At the students' scientific forum, the results of the scientific search by seekers of the second (master's) level of higher education of the specialty 223 Nursing, obtained in the process of dealing with qualification works, were presented. At the meeting of the students' section of the Conference, speeches were also made by seekers of the first (bachelor's) level of higher education, educational and professional degree of a professional junior bachelor, seminarians. In total, 29 speakers reported. All of them received diplomas, and free listeners received Conference certifi-

cates. According to the section results, the collection of theses "Materials of the Students' Science Days 2024 of the 2nd International Scientific and Practical Conference 'Doctors and Nursing: Transformation in the Conditions of War and Continuous Recovery'" was arranged.

The program of the International Scientific and Practical Conference included activities for practitioners on important issues of clinical medicine. For the first time, a round table for rheumatologists was held, which raised the following issues: "IBT in the Management of Patients with PsA" – Omelyan Synenkyi, Candidate of Medical Sciences, member of the Shevchenko Scientific Society (Lviv, Ukraine), "Features of the Use of Immunobiological Therapy on Rheumatological Patients" – rheumatologist Marta Dovhan (Lviv, Ukraine), "Horton's Disease: the Severity of Diagnosis" – Natalia Gorbali, Candidate of Medical Sciences, member of the Shevchenko Scientific Society (Lviv, Ukraine).

In addition, Natalia Volodko, MD, Professor and a full member of the Shevchenko Scientific Society (Lviv, Ukraine), held a master class for obstetricians, gynecologists, and doctors of various specialties "Don't Wait for Victory to Fight Cancer."

Great interest was aroused by the master class "Modern Challenges of Allergy" (Pict. 4), held with the support of the German Pharmaceutical Company "Berlin-Chemie," which was one of the pharmaceutical and diagnostic partners of the Volyn Medical Institute in organizing the International Conference. Berlin-Chemie is an international drug manufacturer with a rich tradition that has been engaged in innovative research and producing new and proven pharmaceutical products for more than 100 years. Allergy problems were covered by well-known representatives of medical science and practice: Valentina Chopyak, Doctor of Medical Sciences, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences, full member of the Shevchenko Scientific Society (Lviv, Ukraine) – "Therapeutic Tactics for Exacerbations of Allergic Rhinitis"; Khrystyna Lishchuk-Yakymovych, Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Member of the Shevchenko Scientific Society (Lviv,

дент НАНУ, дійсний член НТШ Валентина Чопяк (Львів, Україна) – тема «Терапевтична тактика загострень алергічного риніту»; кандидат медичних наук, доцент, член НТШ Христина Ліщук-Якимович (Львів, Україна) – тема «Ведення пацієнтів із хронічною кропив'янкою. На що потрібно звернути увагу?»; доктор медичних наук, професор, член НТШ Ігор Господарський (Тернопіль, Україна) – тема «Сучасні H1-блокатори у лікуванні хворих на АР: вивчення феномена тахіфілаксії»; кандидат медичних наук, доцент Олег Яковенко (Луцьк, Україна) – тема «Бронхіальна астма та алергічний риніт: тактика ведення пацієнтів».

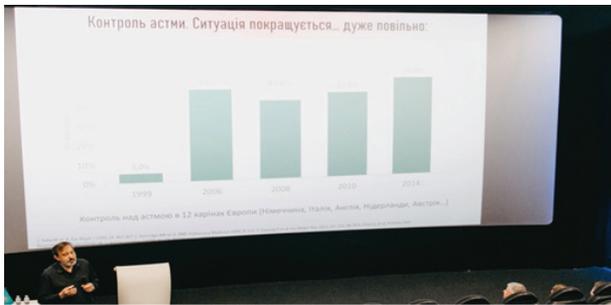

Рисунок 4. Майстер-клас «Сучасні виклики алергії» за підтримки фармацевтичної компанії «Berlin-Chemie» проводить кандидат медичних наук, доцент Олег Яковенко

Велелюдно було й на інших майстер-класах, які проходили в межах Конференції. Зацікавили присутніх майстер-клас із діагностики медикаментозної алергії, тренер – кандидат медичних наук, член НТШ Марта Ломіковська (Львів, Україна), майстер-клас із комунікації з ветеранами, тренер – доцент, кандидат психологічних наук Антоній Мельник (Луцьк, Україна), майстер-клас «Проточна цитометрія в практичній медицині», тренер – кандидат біологічних наук, старша наукова співробітниця, член НТШ Ірина Кріль (Львів, Україна), майстер-клас для молоді «Базова підтримка життя», тренери: медичний директор КП «ВОЦЕМДМК» Анатолій Каленюк (Луцьк, Україна), здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 223 Медсестринство ОПП Екстрена медицина/парамедик КЗВО «Волинський медичний інститут».

Важливою подією як для Волинського медичного інституту, так і для системи охоро-

ни здоров'я Волині стало відкриття Навчально-наукового центру медичних симуляцій «НоваМед» під час роботи Конференції. «Якісна підготовка медичних працівників без такого Центру симуляцій неможлива. Сьогодні це не розкіш, а необхідність», – наголосила очільниця Волинського медичного інституту, доцент Тетяна Пастрик. У Центрі є можливість відпрацювати надання медичної допомоги при раптовій зупинці кровообігу в дорослих і дітей, надання допомоги травмованому пацієнту, розіграти сценарій масового ураження тощо. Там студенти та медичні працівники опануватимуть нові знання, щоб бути готовими до будь-яких викликів у професійній діяльності. Здобувачі освіти та викладачі інституту продемонстрували, як навчатимуться у Центрі: відпрацювали в симуляції сценарій, наближений до реальних умов – надання невідкладної медичної допомоги пацієнтові з гострим коронарним синдромом, у якого виникла раптова зупинка кровообігу. Також студенти продемонстрували непрямий масаж серця на манекенах. За допомогою спеціальної програми було визначено переможця – найефективнішого виконавця маніпуляції.

Ще однією знаковою подією в межах Конференції став культурно-духовний захід «Під покровом Святого Пантелеймона», на якому було представлено двох цьогорічних номінантів від Волині, за яких Регіональна рада Відзнаки за професіоналізм і милосердя «Орден Святого Пантелеймона» проголосувала одноголосно. Ними стали Іван Бобрик (нейрохірург, завідувач нейрохірургічного відділення Волинської обласної клінічної лікарні, у професії 20 років) та Олександр Солобчук (начальник медичної служби бойової бригади 15-го мобільного прикордонного загону, лікар фізичної та реабілітаційної медицини Медичного центру реабілітації учасників бойових дій Луцької ТГ).

Голова Наукового товариства імені Шевченка, професор, доктор фізико-математичних наук, дійсний член НАН України Роман Кушнір вручив посвідчення членів НТШ двом науково-педагогічним працівникам Волинського медичного інституту: доктору медичних наук, професору Юрію Валецькому та кандидату медичних наук Ігорю Недільку.

Ukraine) – “Management of Patients with Chronic Urticaria. What Should You Pay Attention to?”; Ihor Hospodarskyi, MD, Professor, member of the Shevchenko Scientific Society (Ternopil, Ukraine) – “Modern H1-Blockers in the Treatment of Patients with AR: Study of the Tachyphylaxis Phenomenon”; Oleh Yakovenko, Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, (Lutsk, Ukraine) – “Bronchial Asthma and Allergic Rhinitis: Tactics of Patient Management.”

It was crowded at other master classes that were held within the Conference. The participants were interested in a master class on the diagnosis of drug allergies, trainer – Marta Lomikovska, Candidate of Medical Sciences, member of the Shevchenko Scientific Society (Lviv, Ukraine); master class on communication with veterans, trainer – Antonii Melnyk, Associate Professor, Candidate of Psychological Sciences (Lutsk, Ukraine); master class “Flow Cytometry in Practical Medicine,” trainer – Iryna Kril, Candidate of Biological Sciences, senior researcher, member of the Shevchenko Scientific Society (Lviv, Ukraine); master class for youth “Basic Life Support,” trainers: Anatolii Kaleiniuk (Lutsk, Ukraine), Medical Director of VRCEM, seekers of the first (bachelor’s) level of higher education in Specialty 223 Nursing EPP Emergency medicine/paramedic (Volyn Medical Institute).

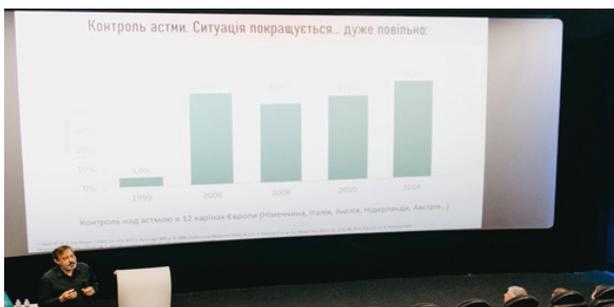

Figure 4. Master-class “Modern Challenges of Allergy”, supported by the pharmaceutical company “Berlin-Chemie”, is given by Oleh Yakovenko, Candidate of Medical Sciences, Associate Professor

An important event for both Volyn Medical Institute and Volyn Healthcare Service was the “NovaMed” Medical Simulation Training and Research Center opening during the International Scientific and Practical Conference.

“Qualitative training of medical specialist without such a simulation center is impossible. Today, it is not a luxury but a necessity,” said Tetiana Pastryk, Head of the Volyn Medical Institute, Associate Professor. She announced that the center would supply the possibility to work out the provision of medical care in case of a sudden stop of blood circulation in adults and children, helping injured patients, playing a scenario of mass destruction, etc. Here, students and medical professionals could master new knowledge to prepare for professional activity challenges. Education seekers and teachers of the Institute demonstrated how they would work in the center and worked out the simulation scenario close to real conditions – the provision of emergency medical care to a patient with the acute coronary syndrome who had a sudden stop of blood circulation. Also, students demonstrated indirect heart massage on mannequins, and with the help of a special program, the winner on the effectiveness of the manipulation was determined.

Another significant event within the Conference was the cultural-spiritual event “Under St. Panteleimon’s Protection,” at which two of this year’s nominees from Volyn were presented, for whom the Regional Council of the Award for Professionalism and Mercy “Order of St. Panteleimon” voted unanimously. They were Ivan Bobryk (neurosurgeon, head of the neurosurgical department of the Volyn Oblast Clinical Hospital, 20 years in the profession) and Oleksandr Solobchuk (Head of the medical service of the combat brigade of the 15th mobile border detachment, doctor of physical and rehabilitation medicine of the Medical Center for Rehabilitation of Participants of Combat Action Hostilities of Lutsk City Territorial Community).

Roman Kushnir, Head of the Shevchenko Scientific Society, Professor, Doctor of Physical and Mathematical Sciences, and a full member of the National Academy of Sciences of Ukraine, presented the certificate of SSS’s members to two scientific and pedagogical workers of the Volyn Medical Institute: Doctor of Medical Sciences, Professor Yurii Valetskyi and Candidate of Medical Sciences Ihor Nedilko.

Заступниця голови Регіональної ради, в. о. ректора Волинського медичного інституту, доцент Тетяна Пастрик представила нагороду, започатковану в закладі освіти для найкращих студентів-медиків у 2023 році – медаль імені Володимира Чопяка, засновника ендокринологічної служби на Волині. Цьогоріч дочка Володимира Чопяка, член-кореспондент НАНУ Валентина Чопяк вручила нагороду здобувачці першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 223 Медсестринство освітньо-професійної програми Екстрена медицина/парамедик – Вікторії Винарській.

За результатами роботи Конференції ухвалено резолюцію та впорядковано збірник тез

«Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Лікарі та медсестринство: трансформація в умовах війни та поствоєнне відновлення» 16-17 травня 2024 року».

Більше матеріалів про роботу II Міжнародної науково-практичної конференції «Лікарі та медсестринство: трансформація в умовах війни та поствоєнне відновлення» – на YouTube-каналі Волинського медичного інституту: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLsBs5SW4mJLuh9f6TwKaZGk1sGhtv9dIp>

Tetiana Pastryk, Deputy Chair of the Regional Council, Acting Rector of the Volyn Medical Institute, Associate Professor, presented the award launched at the educational institution for the best medical students in 2023 – Volodymyr Chopyak Medal, the founder of the endocrinological service in Volyn. That year, the daughter of Volodymyr Chopyak, Corresponding Member of the NAS Valentina Chopyak, granted the award to Viktoriia Vynarska, seeker of the first (bachelor’s) level of higher education Specialty 223 Nursing of the educational and professional program “Emergency Medicine/Paramedic.”

A resolution was adopted on the results of the 2nd International Scientific and Practical Con-

ference, “Doctors and Nursing: Transformation in the Conditions of War and Continuous Recovery,” and a collection of theses was organized named “Materials of the II International Scientific and Practical Conference ‘Doctors and Nursing: Transformation in the Conditions of War and Continuous Recovery’” held on May 16–17, 2024” (<https://vmi.volyn.ua/data/media/files/5/3/53-tezy-uchasnykiv-konferencii.pdf>).

Supplementary Materials: The recordings of the participants’ speeches are available on the YouTube channel of the Volyn Medical Institute <https://www.youtube.com/playlist?list=PLsBs5SW4mJLuh9f6TwKaZGk1sGhtv9dlp>.